

Beskæftigelsesudvalget
Christiansborg

1. april 2020

Svar på Beskæftigelsesudvalgets spørgsmål nr. 207 (BEU alm. del) af 4. marts 2020 stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF)

Spørgsmål

Ministeren bedes på baggrund af artiklen i Politiken den 27. februar 2020: ”Gul vagt passer på røde fagspidser” besvare følgende:

- Vil ministeren redegøre for, hvilke overvejelser der ligger bag at hyre et firma, som tidligere har brudt statens arbejdsklausuler om løn- og arbejdsvilkår?
- Vil ministeren redegøre for, om der ikke er en risiko for spild af skatte kroner, når regeringen på den ene side afsætter midler til bekæmpelse af social dumping i finansloven for 2020, og staten samtidig hyrer et firma, der er kendt for at underbetale deres ansatte og udøve løndumping?
- Vil ministeren redegøre for, hvilke foranstaltninger der er på plads for at sikre, at de firmaer, staten hyrer til at udføre opgaver, overholder reglerne om løn- og arbejdsvilkår i statens arbejdsklausul, og for hvorledes kontrollen udføres?

Svar

Indledningsvist skal det understreges, at jeg som finansminister er ansvarlig for statens indkøbspolitik og de fællesstatslige indkøbsaftaler i Statens Indkøbsprogram, herunder den fællesstatslige rammeaftale om vagtydelser (vagtaftalen). Dette er udgangspunktet for min besvarelse af spørgsmålet.

Regulering af forholdet mellem arbejdsgivere og arbejdstagere hører under beskæftigelsesministeren, ligesom de generelle regler om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter er beskæftigelsesministerens ansvarsområde.

Ad første spørgsmål

Økonomistyrelsen (på daværende tidspunkt Moderniseringsstyrelsen) og Vagtser-vicedanmark A/S (på daværende tidspunkt Alliance Security Services A/S) indgik i januar 2018 et forlig vedrørende den tidligere forpligtende statslige vagtaftale. Økonomistyrelsen fik i den forbindelse bistand fra Kammeradvokaten. Forliget blev indgået på baggrund af en tvist om, hvilken overenskomst der skulle udgøre

det relevante sammenligningsgrundlag til vurdering af aftalens arbejdsklausuls overholdelse. Forliget indebar, at Vagtservice Danmark A/S ikke ville være i misligholdelse med arbejdsklausulen i aftalen, når der skete efterbetaling i henhold til forliget og under forudsætning af, at forliget – og dermed arbejdsklausulen – fremtidigt blev overholdt. Med forliget blev der fundet en løsning mellem parterne, hvormed en længere retsproces ved domstolene blev undgået. Det var ikke mindst til fordel for de ansatte, som fik efterbetaling og afsluttet sagen.

Økonomistyrelsen genudbød vagtaftalen medio 2019 som en del af 14. fase af statens indkøbsprogram. I forbindelse med udbuddet blev de indkomne tilbuds betingelser vurderet. Økonomistyrelsen undersøgte i den forbindelse, om Vagtservice Danmark A/S havde tilbudt unormalt lave priser, dels ved at bede om en redegørelse fra Vagtservice Danmark A/S, og dels ved at sammenligne tilbudspriserne med lønomkostningerne ved at følge kravene i kontraktmaterialet. Økonomistyrelsen fandt i den forbindelse ikke grundlag for at udelukke Vagtservice Danmark A/S' tilbud på grund af unormalt lave priser. Vagtservice Danmark A/S' tilbud blev således fundet betingelsesmæssigt og var blandt de tre økonomisk mest fordelagtige tilbud på rammeaftalens delaftale 1. Vagtservice Danmark A/S blev derfor tildelt en plads på rammeaftalen.

I forlængelse af tildelingsbeslutningen blev Kammeradvokaten af Økonomistyrelsen bedt om at vurdere, om Økonomistyrelsen retteligt kunne have set bort fra tilbuddet fra Vagtservice Danmark A/S i forbindelse med udbuddet af den nuværende vagtaftale. Kammeradvokaten bemærkede i den forbindelse, at der ikke forelå et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at en udelukkelse ville kunne have fundet sted.

Ad andet og tredje spørgsmål

Hovedparten af Økonomistyrelsens fællesstatslige rammeaftaler indeholder, i overensstemmelse med Beskæftigelsesministeriets cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter, en arbejdsklausul og en række andre krav vedrørende arbejdsforhold for ansatte hos leverandører og underleverandører. Leverandører og underleverandører skal bl.a. overholde regler om grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Hvis en leverandør ikke opfylder kravene, vil det være en misligholdelse af den pågældende aftale.

Det er de enkelte statslige institutioner selv, der indgår konkrete aftaler om levering under Økonomistyrelsens fællesstatslige rammeaftaler. Leveringsaftaler på eksempelvis vagtaftalen giver de enkelte statslige institutioner mulighed for at kontrollere ansættelsesforholdene for de medarbejdere, der udfører opgaver i henhold til leveringsaftalen.

Kontrollen, med at leverandørerne efterlever selve rammeaftalen, varetages af Økonomistyrelsen. Her gælder blandt andet, at Økonomistyrelsen ved konkret begrundet mistanke om, at rammeaftalens krav til samfundsansvar – herunder arbejdsklausulen – er tilsidesat, kan afkræve leverandøren en redegørelse for de omhandlede forhold.

Viser det sig, at der er tale om misligholdelse af rammeaftalen, vil Økonomistyrelsen kunne gøre misligholdelsesbeføjelser gældende. Udgangspunktet er, at leverandøren skal foretage afhjælpning, så der rettes op og fremadrettet sker levering i overensstemmelse med kontrakten. Visse typer af misligholdelse er desuden bodsbelagte. Dette er blandt andet tilfældet ved manglende overholdelse af arbejdsklausuler. Rammeaftalen kan ophæves, hvis der er tale om væsentlig misligholdelse.

Økonomistyrelsen har i februar 2020 på baggrund af en henvendelse fra Vagt- og Sikkerhedsfunktionærernes Fagforening (VSL) iværksat en undersøgelse af, om den tidligere fællesstatslige vagtaftale er blevet opfyldt af Vagtservice Danmark A/S i overensstemmelse med det i januar 2018 indgåede forlig.

Derudover har Økonomistyrelsen i marts 2020 igangsat en undersøgelse af, om Vagtservice Danmark A/S lever op til arbejdsklausulen i den nuværende aftale.

Jeg vil gerne afslutningsvist understrege, jeg som finansminister ønsker at styrke kontrollen med overholdelsen af arbejdsklausulerne, og aftalepartierne har på finansloven for 2020 afsat 5 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023 til etablering af en central enhed i staten, som skal gennemføre kontroller med leverandørers overholdelse af arbejdsklausuler.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister